

Dostępne online www.sciencedirect.com

ScienceDirect

journal homepage: www.elsevier.com/locate/pepo

Od Redakcji/Editorial

Stulecie urodzin Profesor Marii Goncerzewicz. Poznański okres jej działalności kliniczno-naukowej i organizacyjnej

The centenary of Professor Maria Goncerzewicz. The Poznań period of her clinical, scientific, and organizational activity

INFORMACJE O ARTYKULE

Słowa kluczowe:

- pediatria
- zaburzenia metabolizmu
- Poznań
- Centrum Zdrowia Dziecka
- Warszawa

Keywords:

- Pediatrics
- Metabolic disorders
- History of medicine
- Poznań
- Child Health Center
- Warsaw

A B S T R A C T

On the occasion of the birth centenary of Professor Maria Goncerzewicz, her biography and organizational and scientific achievements in pediatrics are presented. Her university studies and over 20 years of her professional career took place at Poznań University of Medical Sciences. Her clinical and scientific activity in the area of metabolic disorders, especially PKU, is presented. Many of her publications were dedicated to the interface between clinical genetics and pediatric endocrinology as well as social pediatrics and school medicine. She devoted the remaining years of her work (1976–1997) to the organization and then clinical and scientific development of The Children's Memorial Health Institute in Warsaw, Poland.

© 2017 Published by Elsevier Sp. z o.o. on behalf of Polish Pediatric Society.

Stulecie urodzin – to niezwykle jubileusz. Medycyna chwali się systematycznym przedłużaniem życia, ale nadal niewiele może się pochwalić takim jubileuszem, zwłaszcza w dobrej kondycji intelektualnej.

Piękny Jubileusz 100-lecia urodzin w sierpniu 2017 roku przypadł w udziale Pani Prof. dr hab. med. Marii Goncerzewicz, specjalistce pediatrii, osobie od wielu lat kojarzonej ze stolicą. W świecie medycznym jest to postać znana, przede wszystkim z faktu kierowania czołową placówką naukowo-kliniczną w kraju, Instytutem Pomnikiem – Centrum Zdrowia Dziecka w Warszawie-Międzyzlesiu (CZD). Stanowisko dyrektora CZD objęła w 1976 roku, jeszcze w okresie kończenia budowy tego wielospecjalistycznego szpitala dla dzieci i młodzieży oraz czołowego dziś pediatrycznego ośrodka kliniczno-naukowego w Polsce.

Maria Goncerzewicz z d. Sukiennik, urodziła się 28 sierpnia 1917 roku w Brzeźnicy pow. Radomsko. Pochodzi z rodziny wielodzietnej (dziewięcioro rodzeństwa), której

niewielkie gospodarstwo rolne zostało zniszczone w czasie działań wojennych w 1939 roku. Po ukończeniu szkoły powszechnej była uczennicą prywatnego gimnazjum typu humanistycznego Stowarzyszenia „Nauka i Praca” w Częstochowie, które ukończyła w 1937 roku i otrzymała świadectwo dojrzałości. W sierpniu 1939 roku wyjechała do Warszawy z zamiarem rozpoczęcia studiów medycznych na Uniwersytecie im. Józefa Piłsudskiego. W realizacji tych planów przeszkodziła wojna. W latach 1940–1941 pracowała w jako korespondentka w Domu Handlowym K. Wilkoński. W 1941 roku zawarła związek małżeński z Zygmuntem Goncerzewiczem (prawnikiem) i zamieszkała w Warszawie. Z tego związku miała dwoje dzieci: syna Andrzeja (1944)¹ i córkę Ewę (1948)². „W Warszawie oboje brali udział w działalności konspiracyjnej (AK). Najmłodszy brat mamy Teodor zginął w Powstaniu Warszawskim” – informuje córka Ewa. W 1943 roku Maria została przyjęta na tzw. tajne komplety medycyny podziemnego Uniwersytetu Warszawskiego. Pierwszy rok studiów medycznych, określanych wówczas jako I grupa egzaminów (1–3 semestru) ukończyła w czasie wojny w latach 1943–44³. Po Powstaniu Warszawskim wyjechała do Częstochowy, a w marcu 1945 roku przeniosła się do Poznania.

W latach 1945–1976 droga życiowa i zawodowa Marii Goncerzewicz była ściśle związana z Poznaniem. Od 1945 roku kontynuowała studia na II roku Wydziału Lekarskiego UP. Absolutorium uzyskała 15 lipca 1948 roku, a dyplom lekarza 2 maja 1949 roku.

W październiku 1949 roku rozpoczęła pracę w Ubezpieczalni Społecznej w Poznaniu jako pediatra. Następnie, do 1954 roku była lekarzem Poradni Dziecięcej Miejskiej Rady Narodowej. Od 1 listopada 1950 roku została przyjęta do Kliniki Chorób Dzieci, kierowanej do 1955 roku przez prof. Karola Jonschera. Pierwsze dwa lata była stypendystą, następny rok wolontariuszem. W maju 1953 roku uzyskała specjalizację II stopnia w dziedzinie pediatrii. W latach 1953–1957 pracowała w Klinice na stanowisku asystenta, starszego asystenta i adiunkta. W tym okresie była również opiekunem Studenckiego Koła Naukowego przy Katedrze Pediatrii, kuratorem Domu Studenckiego AM oraz członkiem Senackiej Komisji Dyscyplinarnej.

Od początku pracy zawodowej zwracała uwagę swą aktywnością na rzecz studentów oraz działalnością społeczną. W latach 50. ubiegłego wieku prowadziła wykłady popularno-naukowe z zakresu higieny dziecka w poznańskich zakładach pracy oraz w wiejskich ośrodkach. Była współorganizatorem Ośrodka Naukowo-Społecznego AM w Zagórowie k. Ślupcy. Opiniując Marię Goncerzewicz jako asystenta Kliniki na stanowisko adiunkta w styczniu 1955 roku, prof. Karol Jonscher stwierdzał: „... dała się poznać jako dobry organizator i pracownik naukowy [...] Stosunek do kolegów, młodzieży i chorych dzieci ma bardzo dobry,

swoiście żywotny i szczerzy [...] wyróżnia się wśród pracowników Kliniki [...] jest już dzisiaj dydaktykiem o dość dużym wyrobieniu”.

Z dniem 1 września 1956 roku została powołana przez Ministra Zdrowia na stanowisko specjalisty wojewódzkiego w dziedzinie pediatrii w województwie zielonogórskim. Funkcję tę sprawowała do 1976 roku. W okresie 20 lat zorganizowała podstawową kadrę specjalistów pediatrii w szpitalnych oddziałach dziecięcych. Wszystkim lekarzom specjalizującym się w tej dziedzinie zapewniała możliwość dostępu do wiedzy poprzez organizowane szkolenia i staże kliniczne. Przy współpracy organizacyjnej z dyrektorem Wojewódzkiej Przychodni Matki i Dziecka w Zielonej Górze dr med. Ireną Smykową oraz merytorycznej z ordynatorem Oddziału Dziecięcego miejscowego Szpitala Wojewódzkiego dr. med. Zbysławem Kopyściem, a także poznańską kadrą kliniczną, prowadziła systematyczne szkolenia specjalizujących się lekarzy. W ramach realizowanego nadzoru specjalistycznego podejmowała starania o poprawę opieki nad dziećmi w terenie wiejskim, zwłaszcza niemowlętami (biegunki, zapalenia płuc). Malejący współczynnik umieralności niemowląt w województwie z 93/1000 w 1957 roku do 25/1000 w 1976 roku był najlepszym dowodem efektywności tych działań.

Na własną prośbę, od 1 lutego 1957 roku została przeniesiona do utworzonej II Kliniki Chorób Dzieci AM, pod kierownictwem ówczesnego docenta Olecha Szczepkiego. Na stanowisku adiunkta pracowała w tej Klinice do 1964 roku. Przez wiele lat prowadziła przykliniczne Koło Naukowe STN. W 1958 roku w okresie 3 miesięcy brała udział w kursie specjalistycznym z zakresu pediatrii społecznej, organizowanym przez WHO w *Centre International de l'Enfance* w Paryżu i Jugosławii. W 1959 roku uzyskała stopień naukowy doktora medycyny na podstawie pracy pt. *Białko C-reaktywne jako nowa dodatkowa metoda badania procesów zapalnych u dzieci* (Promotor: prof. Olech Szczepki). Według opinii Profesora Szczepkiego „dzięki swoim wysokim kwalifikacjom dydaktyczno-naukowym i lekarskim w zasadzie pełni już obowiązki samodzielnego pracownika nauki, zastępując kierownika Kliniki w czasie jego nieobecności [...] Na podkreślenie zasługują również duże umiejętności organizacyjne i administracyjne, angażowanie się w pracy społecznej”.

W 1962 roku Maria Goncerzewicz habilitowała się na podstawie dysertacji *Badania nad fenylketonurią* [1]. Od 1 lipca 1964 roku została powołana przez Ministra Zdrowia na stanowisko docenta etatowego przy II Katedrze i Klinice Chorób Dzieci.

We wrześniu 1963 roku brała czynny udział w sympozjum na temat metabolizmu wapnia w Paryżu. W listopadzie 1965 roku na zaproszenie Uniwersytetu w Liege w Belgii na tamtejszym Wydziale Lekarskim wygłosiła kilka wykładów. W grudniu 1967 roku przebywała w NRD, gdzie zapoznała się z pracą w klinikach pediatrycznych Berlina.

Czynnie uczestniczyła również w zjazdach pediatrów w Rumunii (Bukareszt, 1965) [2], Belgii (Liege, 1966) [3, 4], Jugosławii (Mostar, 1969) i NRD (Erfurt, 1969) oraz w ogólnopolskich zjazdach PTP i wielu pediatrycznych konferencjach regionalnych.

Z dniem 1 kwietnia 1968 roku została powołana na stanowisko kierownika Zakładu Propedeutyki Pediatrii (ZPP)

¹ Andrzej Goncerzewicz (1944–1988), dr med., neurolog, adiunkt Kliniki Neurologii AM w Poznaniu, zginął tragicznie w wypadku samochodowym 29.12.1988.

² Ewa Bernatowska, dr hab. med., immunolog, profesor w Centrum Zdrowia Dziecka w Warszawie-Międzylesiu.

³ Akta osobowe Nr 1015/5579, Archiwum Wydziału Lekarskiego UM w Poznaniu.

Download English Version:

<https://daneshyari.com/en/article/8579533>

Download Persian Version:

<https://daneshyari.com/article/8579533>

[Daneshyari.com](https://daneshyari.com)